

70-річчя

члена-кореспондента НАН УКРАЇНИ

О.В. МИШАНИЧА

1 квітня виповнилося сімдесят років відомому вченому-літературознавцю члену-кореспонденту НАН України Олексі Васильовичу Мишаничу.

О.В. Мишанич народився в с. Ляховець (нині Лісковець) Міжгірського району Закарпатської області в багатодітній селянській родині. У 1956 р. закінчив Ужгородський державний університет, де на філологічному факультеті слухав лекції багатьох видатних учених-літературознавців. Особливо тепло згадує Олекса Васильович П.П. Пономарьова, який зумів прищепити йому любов до наукового пошуку, ввів у захоплюючий світ літературознавства.

У 1958 р. О. В. Мишанич вступає до аспірантури Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка АН України і відтоді незмінно працює у цій авторитетній науковій установі. Тут у 1962 р. він захищає кандидатську дисертацію «З історії розвитку української літератури Закарпаття в XVII—XVIII ст.» (окремою книжкою видана в 1964 р.). У 1982 р. вчений стає доктором філологічних наук, захистивши дисертацію на тему «Українська література другої половини XVIII ст. й усна народна творчість». Згодом він очолює відділ давньої української літератури, який під його керівництвом стає провідним центром у вивченні літератури Київської Русі та епохи бароко.

За плечима О.В. Мишанича роки напруженої праці на ниві вітчизняної медієвістики, фольклористики, текстології, русистики. Його перу належить 19 монографій і збірників статей. Особливе місце у творчій біографії вченого посідає його участь у написанні розділів «Історії української літератури» у восьми томах (т. I, 1967) та «Історії української літератури» у двох томах (т. I, 1987). Тепер, коли Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України розпочав роботу над десяти томною «Історією української культури», О.В. Мишанич, з висоти свого досвіду, запропонував нову концепцію історії української давньої літератури і включився у процес формування авторського колективу 1-го і 2-го томів.

Знаними далеко за межами України стали його монографії «Григорій Сковорода і усна народна творчість» (1976), «Від підкарпатських русинів до закарпатських українців» (1991), «Карпати нас не розлучать» (1993), «Митрополит Йосип Сліпий».

Останнім часом видано три збірники праць вченого: «Крізь віки» (1996), «Повернення» (1997), «На переломі» (2002).

Олекса Васильович — палкий і активний популяризатор рідного слова: у періодичній пресі опубліковано понад 300 його статей. Він упорядкував і видав 42 томи творів класиків української літератури. Варто згадати збірник «На верховині», куди ввійшли твори письменників дорадянського Закарпаття (1984), однотомники та багатотомники І. Франка, І. Нечуя-Левицького, С. Руданського, Л. Глібова, А.Кримського, Лесі Українки, Марка Черемшини, О. Маковея, В. Гренджі-Донського, Наталени Королевої, Катрі Гриневичевої, С. Черкасенка та ін. Підсумком титанічної праці було видання Зібрання

творів І. Франка у п'ятдесяти томах, в якому брав участь і О.В. Мишанич і за яке він разом з іншими дослідниками удостоєний Державної премії ім. Т.Г. Шевченка (1988).

Вчений збагатив українську науку низкою досліджень про заборонених і маловідомих письменників, що стало вагомим внеском у відновлення повноти літературного процесу.

О.В. Мишанич брав участь у роботі понад 30 міжнародних наукових конгресів і конференцій (у США, Англії, Італії, Югославії, Чехії, Словаччині, Польщі, Росії, Білорусі). Був ученим секретарем і першим віце-президентом Міжнародної асоціації українців (1989-1999), а у 1999-2002 рр. очолював Національну асоціацію українців, підготував і видав шість томів матеріалів I-IV конгресів МАУ.

У 1992-1996 рр. О.В.Мишанич був заступником Голови ВАКу України. Нині він — голова спецради Інституту літератури НАН України із захисту докторських дисертацій, заступник голови Наукової ради з проблем «Класична спадщина і сучасна художня література». Підготував 8 докторів і 12 кандидатів наук.

Чимало уваги приділяє О.В. Мишанич науково-організаційній роботі як заступник академіка-секретаря Відділення літератури, мови та мистецтвознавства НАН України, а також керівник відділу давньої і класичної української літератури Інституту літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України.

Держава високо оцінила творчу діяльність вченого: він Заслужений діяч науки і техніки України, його нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня.

Наукова громадськість щиро вітає Олексу Васильовича з ювілеєм, зичить йому здоров'я, натхнення, нових творчих здобутків.